

Koncepce rozvoje Lesnické školy v Písku

pro období 2023 – 2029

28. 3. 2023

Koncepce rozvoje Lesnické školy v Písku pro období 2023 – 2029 vznikla v návaznosti na koncepci předchozí (2018 – 2023) a se zřetelem k aktuálnímu vývoji reálné situace ve škole, ve školství jako celku, v lesnickém oboru i ve společnosti. Podkladem pro vznik koncepce byla jednak SWOT analýza připravená ředitelem školy a projednaná pedagogickým sborem na jaře roku 2022, jednak tzv. „přípravné body“ představené ředitelem školy zřizovateli (JČK) při hodnotícím řízení v souvislosti s koncem jeho prvního funkčního období.

Lze samozřejmě předpokládat, že v průběhu času bude třeba nově reagovat na některé změny v podmínkách vzdělávání (změna legislativy, vývoj veřejných rozpočtů, epidemie atd.), nicméně koncepční priority by neměly být ve vymezeném období opuštěny. Pro realizaci koncepčních záměrů jsou zároveň směrodatné cíle formulované ve strategických dokumentech celostátního významu:

- Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+ (<https://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/strategie-2030>)
- Koncepce státní lesnické politiky do roku 2035 <https://eagri.cz/public/web/mze/lesy/lesnictvi/koncepce-a-strategie/koncepce-statni-lesnicke-politiky-do.html>

Koncepce je rozdělena do čtyř klíčových oblastí: řízení školy, podmínky vzdělávání, průběh vzdělávání, klima v organizaci. V jejich rámci se koncepce snaží v souladu se standardní představou o odpovědnosti ředitele školy pojmenovat prostřednictvím jednotlivých bodů hlavní oblasti nezbytného rozvoje školy. Za každou ze čtyř klíčových oblastí následuje komentář, který uvedené body kontextualizuje.

I. Řízení školy

V následujících letech je třeba:

- „moderovat“ zájmy všech podstatných (přímých i nepřímých) účastníků dění ve škole – MŠMT, zřizovatele, pedagogů, provozních zaměstnanců, žáků, rodičů, lesnického provozu, lesnických fakult – a zasazovat je do kontextu školství jako celku;
- posilovat vliv „středního“ článku pedagogického sboru – volených vedoucích předmětových komisí a pověřených koordinátorů – na pedagogický proces;
- posilovat zapojení učitelů do aktivních diskuzí nad směřováním vzdělávacího procesu;
- rozvíjet ideu „atraktivního zaměstnavatele“ založenou na skutečnosti, že prestiž studijních oborů je odvozena od prestiže profesního uplatnění absolventů oborů;
- zajišťovat finanční podporu školy ze soukromých zdrojů.

Komentář: Po formální stránce byl v předchozím období utvořen systém užšího pedagogického vedení školy, který z hlediska platového i z hlediska vyučovací povinnosti poskytuje dostatečnou kapacitu pro profesionální manažerskou práci. Formální systém byl do značné míry nastaven i z hlediska „středního článku“ pedagogického sboru (vedoucí předmětových komisí a koordinátoři). Nedílnou součástí tohoto „utvářecího“ procesu byla i formulace nových náplní práce. Pozitivní podporou při modelování systému byly změny ve školské legislativě, včetně změn ve financování platů. Reálné využití potenciálu tohoto systému je však zatím nižší, než by bylo žádoucí, a to jednak z důvodu určité setrvačnosti systému předchozího, jednak z důvodu malého zájmu pedagogů o zapojení do vlivu na směřování školy (což sami potvrzují v dotazníkových šetřeních).

Ve směru vnějších vztahů je samozřejmě pro školu určující kontakt se subjekty provozní praxe. Na jednu stranu je třeba tento vztah využívat jako žádoucího zdroje reflexí školních procesů, na stranu druhou je třeba komunikovat reflexe v obráceném směru: škola musí dovnitř lesnického světa více zdůrazňovat skutečnost, že trh práce je určován nabídkou a poptávkou celého produktivního sektoru, nikoliv pouze interně uvnitř sektoru lesnického, a že je tedy také odpovědností zaměstnavatelů, zda dokážou vytvářet takové podmínky pracovního uplatnění, aby bylo lesnictví atraktivním studijním oborem, a zároveň aby jeho absolventi neodcházelí do jiných profesí.

II. Podmínky vzdělávání

V následujících letech je třeba:

- pokračovat v dosavadní personální politice (změna věkové struktury pedagogického sboru; zvýšení důrazu na digitální gramotnost učitelů a jejich jazykovou vybavenost atd.);
- rozvíjet v pedagogickém sboru schopnost reflektovat proměny nároků na vzdělávací proces;
- pokračovat v postupné opravě a zhodnocování vnitřního i vnějšího areálu školy (včetně rekonstrukce budovy školy a domova mládeže: střechy, okna, fasáda; postupná rekonstrukce vnitřních prostor školy);
- vybudovat moderní dílenské zázemí na Školním polesí Hůrky;
- dbát na vybavenost moderními technologiemi a jejich smysluplné zakomponování do výuky.

Komentář: V předchozích letech došlo k významným změnám v pedagogickém sboru: Za prvé proběhla personální obměna, zcela jednoznačně pozitivní. Za druhé bylo zahájeno „pedagogické směřování“ pedagogického sboru, v některých důležitých oblastech dříve absentující. Na zvnitřnění, tj. skutečné akceptaci změn, je třeba dále dlouhodobě pracovat, nicméně úvodní fázi zvládli pedagogové nadprůměrně dobře. Úroveň pedagogického sboru jako celku lze tak v tuto chvíli považovat za největší přednost školy.

Poměrně dobře se podařilo také zajistit vybavení nezbytné pro výuku, včetně solidních podmínek pro odborné praktické vzdělávání anebo pro vzdělávání v oblasti IT. Slabinou tak zůstává pouze technický stav budov a areálu školy, a to i přes nemalé investice v předchozích letech. Tuto záležitost je potřeba řešit dlouhodobým odpovědným přístupem a pokračujícími rekonstrukcemi.

III. Průběh vzdělávání

V následujících letech je třeba:

- přesunout těžiště vzdělávacího i výchovného procesu od důrazu na plnění příkazů k jednání na základě odpovědnosti;
- rozvíjet ve výuce důraz na IT a digitální gramotnost ve výuce;
- zvýšit zapojení vzdělávání do mezinárodních kontextů (zahraniční výjezdy, zahraniční spolupráce atd.);
- rozvíjet pedagogickou práci v oblasti metod a forem výuky;
- promýšlet roli hodnocení ve vzdělávání;
- posilovat úzké sepnutí odborné části vzdělávání s provozní praxí.

Komentář: V uplynulých letech vykonal pedagogický sbor značný kus práce v reflexi pedagogické činnosti (systém hospitační činnosti, posilování názornosti a aktivit ve výuce atd.). Tradičně poměrně silné sepnutí odborné výuky s realitou provozní praxe pak bylo posíleno příchodem několika zkušených a kvalitativně výjimečných pedagogů. Další rozvoj by však měl jít ruku v ruce také s rozvojem v oblastech, které nepatří k přednostem školy (IT a digitální gramotnost, působení v mezinárodních kontextech), o kterých však lze zároveň předpokládat, že se v budoucích letech stanou pilíři jakékoli představy o vzdělávání. Především ale je třeba změnit samotný přístup k hodnocení tohoto, jak žáci dosahují stanovených cílů: na základě plnění příkazů, nebo na základě odpovědnosti?

IV. Klima v organizaci

V následujících letech je třeba:

- pravidelně jednou za 3 roky realizovat šetření Mapa školy (Scio dotazník mapující školní klima);
- pracovat na aktivnějším zapojení žákovské rady do života školy;
- vybudovat systém psychologické podpory žáků (zvláštní pracovníci, vztahová šetření, adaptační kurzy);
- zajistit supervizi pro pedagogické pracovníky;
- rozvíjet sociální podporu žáků (Sociálně stipendijní fond Tilia);
- prostřednictvím spolupráce s dalšími lesnickými školami povzbuzovat zájem o lesnické školství (činnost Asociace lesnických škol);
- reformovat sdružení absolventů školy (SAPLŠP).

Komentář: Vzdělávací a výchovný proces se odehrává v sociálně intenzivních podmínkách internátní školy se silně stavovsky prožívaným oborovým zaměřením. Pozitivní příležitosti, které přináší komunitní život, jsou přirozeně ohrožovány pokušením k uzavřenosti, která může jednak bránit ventilaci negativních emocí, jednak ztrátou kontaktu s vnějším pohledem, a tím i se společenskou realitou. Prevencí proti tomuto riziku jsou systémová opatření v oblasti školních sociálních vztahů, a to jak mezi žáky samotnými, tak mezi pedagogickými i nepedagogickými zaměstnanci.

Michal Grus
ředitel školy

